

eller hæsbælende gaa paa Jagt efter Succeser. Et statsunderstøttet Teater skal ikke behøve altid at regne med, hvad der vil fylde i Kassen.

Den danske Rigsdag har stedse haft den Opfattelse, at Staten burde understøtte det kgl. Teater, fordi den har indset, at Teatret er Bærer af en Kultur, der paavirker hele Folket, og fordi den har ment, at det kgl. Teater i anden og større Grad end vore andre Hovedstadsteatre har en kunstnerisk og kulturel Mission. Nu skal jeg ikke komme ind paa at undersøge, hvorledes det kgl. Teater har røgtet denne Mission. Det kgl. Teaters Veje have til visse ofte været gaadefulde, og det at angribe Teatrets forskellige Direktioner har altid været en lige saa yndet som ufarlig Sport. Men disse Angreb have dog maaske været noget uretfærdige, thi i det mindste for mig staaer det klart, at den Direktion findes ikke og vil ikke kunne findes, der kan lede det kgl. Teater som en Nationalscene bør ledes, saa længe Skuespil, Opera og Ballet bo under samme Tag, saa længe disse tre Kunstarter faa Lov til at spænde Ben for hverandre.

Den højtærede Kultusminister mener, at der ikke hersker nogen almindelig og kraftig Stemning for Opførelsen af en Talescene. Jeg drister mig til at modsige den højtærede Minister. Jeg tror, at han har Uret. Jeg er sikker paa, at ikke alene alle sagkyndige, men saa godt som alle teaterinteresserede ere overbeviste om Betimegheden, ja, Nødvendigheden af Opførelsen af en Talescene. Det vil nemlig alle ærede Medlemmer give mig Ret i, at det kgl. Teaters Bygning ikke egner sig til Skuespilhus. Det er overordentlig uheldigt i akustisk Henseende, Prosceniet er alt for dybt, Orkesterpladsen er alt for stor, det vældige Rum sluger Stemmerne, udvisker Nuancerne, tvinger Skuespillerne til at forcere og forgrove Virkemidlerne. Overalt i Europa gøres nu de Teatre, hvor der skal opføres moderne Skuespil, mindre og mindre for at lette Forstaaelsen mellem Publikum og de spillende. Det kgl. Teater med dets uforholdsmæssige Dimensioner frister Skuespillerne til Deklamation og til overdreven Mimik. Disse Rumforhold, der ere saa ulyksalige for det moderne Skuespil, ere ogsaa en af Grundene til, at de bedste af vore private Teatres Skuespillere ikke sætte sig som Maal at opnaa Engagement ved det kgl. Teater. Hvorfor skulle de ogsaa gøre det? Den Rangforskul, der i gamle Dage herskede mellem en Skuespiller ved det

kgl. Teater og en Skuespiller ved Privatteatrene — Sekondteatrene kaldtes de den Gang —, eksisterer ikke mere. Tiden har udjævnet den, og det er kun godt. Nu er en Skuespiller ved Privatteatrene lige saa estimeret som en Skuespiller ved det kgl. Teater. Dertil kommer, at Gagen ved Privatteatrene er meget større, og at det kgl. Teater har maattet opgive sit Repertoiremonopol. Vore dramatiske Forfattere lade nu lige saa gerne deres Arbejder opføre paa Privatteatrene som paa det kgl. Der er Roller nok, og gode Roller nok for det private Teaters Skuespillere, medens paa det kgl. Teater Fællesdriften af Skuespil, Opera og Ballet forhindrer Teatret i at udnytte Kræfterne tilstrækkeligt, at give dem Opgaver nok. Hvorfor skulde en Skuespiller ved Privatteatrene søge Engagement ved det kgl. Teater, naar de vide, at de, for at gøre sig gældende paa det kgl. Teater, maa lægge deres Spillemaade om i en helt ny Plan, og naar de med Rette frygte for, at det mægtige Rum skal blive en Ødelæggelse for deres Kunst?

Kun af to Grunde kunde de ønske et Engagement ved det kgl. Teater. Den ene Grund er den, at de kunne gøre sig Haab om en Gang, naar de ere udslidte, at faa en beskedent Pension. Det kgl. Teaters Alderdomsunderstøttelsesfond er meget stor, over 1,600,000 Kr. De sceniske Kunstnere ved Teatret bidrage til denne Alderdomsunderstøttelsesfond med 5 pCt. af deres Gage, medens Teatret bidrager med et lige saa stort Beløb plus 2½ pCt. af hver Bruttoforestillings Indtægt. Hvis en Skuespiller ved det kgl. Teater efter 15 Aars Tjeneste afskediges paa Grund af Alderdom, Svagelighed eller anden ham utilregnelig Aarsag, faar han en Pension, der svarer til ⅓ af hans Gage, men afskediges han inden de 15 Aar, faar han slet ingen Pension, kun Rente af de Beløb, som han i Aarenes Løb har indbetalt til Alderdomsunderstøttelsesfonden. Den anden Grund, hvorfor de private Teatres Skuespillere kunde ønske Engagement ved det kgl. Teater, er den, at det kgl. Teater trods sit tungt virkende Maskineri, trods gammel Slendrian og utidig Fornemhed, trods bureaukratisk Støv og Mug, alligevel endnu er det Sted i Danmark, hvor der spilles bedst Komædie, hvor Talekunsten dyrkes omhyggeligst, hvor Sæmmenspillet er afstemt med den største Finhed, den eneste Scene herhjemme med kunstnerisk Tradition. Endnu bevarer den danske Skueplads sin første Stilling. Men, mine Herrer, Skuespillet paa det kgl. Te-